

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö - ID 71063861610-97
Finnish Federation for Recreational Fishing
Vanha talvitie 2-6 A 11
00580 HELSINKI
FINLAND

EUROOPAN KOMISSIOLLE

Lausunto yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksesta / Vihreä kirja 2009 – CFP Reform / Green Book 2009

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) – Finnish Federation for Recreational Fishing (FFRF) – edustaa 1,8 miljoonaa suomalaista vapaa-ajankalastajaa ja sen 631 kalaseuraan kuuluu 50 568 jäsentä.

Keskusjärjestö on Euroopan Vapaa-ajankalastajaliiton (European Anglers Alliance, EAA) ja Kansainvälisen urheilukalastuksen keskusjärjestön (Confederation Internationale de la Peche Sportive, CIPS) jäsen.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

SVK yhtyy niihin näkemyksiin, joita EAA, European Fishing Tackle Trade Association ja Federation Internationale de la Peche Sportive en Mer ovat esittäneet vapaa-ajankalastuksen ja yhteisen kalastuspolitiikan välisistä suhteista ja vapaa-ajankalastuksen asemasta YKP:n uudistamisessa.

Vapaa-ajankalastus tarjoaa ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä tavan hyödyntää yhteisiä kalavaroja, joiden tulevaisuutta tähän saakka noudatettu kalastuspolitiikka vakavasti uhkaa. Komission visiossa Euroopan kalastusala vuoteen 2020 mennessä tätä mahdollisuutta ei nähdä, vaikka jo nyt monien taloudellisesti tärkeiden kalalajien hyödyntäminen vapaa-ajankalastuksessa antaa sekä parhaan taloudellisen ja sosiaalisen tuloksen että luo edellytykset kalakantojen kestäväälle käytölle.

Uudistetussa kalastuspolitiikassa vapaa-ajankalastuksen tulee olla tasavertainen osapuoli yhdessä elinkeinokalastuksen ja kalanviljelyn kanssa, kun EU:ssa päätetään kalaluonnonvarojen käytöstä.

Vihreän kirjan kuvaus yhteisen kalastuspolitiikan tuloksista on lohduton mutta totuudenmukainen. Kuvauksesta puuttuu kuitenkin kalastuksen säätelyn (saaliskiintiöiden) ja tieteellisen neuvonannon (erityisesti ICES) välisen suhteen arviointi. Useimmat kiintiöt vielä vuonna 2002 sovittujen tavoitteiden jälkeenkin ovat ylittäneet tieteellisestä neuvonannosta huolimatta kestävä käytön rajat.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö vastaa vihreässä kirjassa esitettyihin kysymyksiin seuraavasti.

KALASTUSPOLITIIKAN VIIDEN RAKENTEELLISEN PUUTTEEN KORJAAMINEN (4.)

SVK:n mielestä rakenteellisiin puutteisiin tulisi lisätä tieteellisen neuvonannon asema. Tieteellisen neuvonnan merkitystä ja asemaa kalastuksesta päätettäessä tulee nykyisestään vahvistaa. Tämä voidaan tehdä vahvistamalla ICESin ja vastaavien riippumattomien tieteellisten neuvonantajien asemaa neuvonantajana ja neuvonannon sitovuutta.

Kalastuslaivaston ylikapasiteetin poistaminen (4.1.)

Ylikapasiteetin poistaminen on välttämätöntä eikä sitä voi toteuttaa yksinomaan jäsenvaltioiden vastuulla ja toimenpitein.

Riippumatta valittavista menetelmistä kalavarojen ja oikeuden kalastaa tulee säilyä yhteisenä omaisuutena, joka tulee jakaa alan toimijoiden kesken kestävästä käytöstä mukaisesti ja tasa-arvoisesti kaikki alan osapuolet huomioiden. Tässä suhteessa yksilölliset, siirrettävät oikeudet (Individually Transferable Quotas, ITQ) ovat ongelmallisia, varsinkin kun yhteinen kalastuspolitiikka ei ota huomioon vapaa-ajankalastusta tasa-arvoisena osapuolena. ITQ –järjestelmä saattaa olla ongelmallinen myös pienimuotoisen rannikkokalastuksen kannalta. Siirrettäviin kiintiöihin liitettävät mahdolliset suojalausekkeet eivät nykyään yhteisessä kalastuspolitiikassa suojaa vapaa-ajankalastusta.

Poliittisten tavoitteiden kohdentaminen (4.2.)

Ekologisen kestävyysasettaminen peruslähtökohdaksi on hyvä ja välttämätön tavoite. Sen saavuttamiseksi tarvitaan kalakantojen tilan lisäksi nykyistä paremmin dokumentoitua tietoa pyyntiponnistuksista ja todellisista saaliiden määristä. Varovaisuusperiaatteen käyttö kalastuksen järjestämisessä on jatkossakin tarpeen, mutta kalastuspolitiikan tulee jatkossa perustua nykyistä parempaan ja luotettavaan, tutkimustuloksiin nojaavaan tietoon.

Mikäli ekologinen kestävyys on ristiriidassa oletetun taloudellisen tai sosiaalisen kestävyyskannan kanssa, tulee tavoite asettaa ekologisen kestävyyskannan ehdoilla.

Kalavarojen taloudellisesti tai sosiaalisesti kestävä käyttö ei tule tarkastella vain elinkeinotalouden kannalta. Vapaa-ajankalastuksessa hyödynnetty kalavara tuottaa useassa tapauksessa paremman tuloksen sekä sosiaalisen että taloudellisen kestävyyskannan kannalta.

Kalaelintarvikkeista tuotetaan FAO:n tilastojen mukaan jo nyt yli puolet vesiviljelyssä ja tulevaisuudessa vesiviljelyn osuus yhä kasvaa. Toisaalta vapaa-ajankalastuksen merkitys taloudellisesti tuottavana luontaisten kalavarojen hyödyntäjänä kasvaa. Tästä syystä on perusteltua asettaa tavoitteeksi vaihtoehtoisten työpaikkojen luominen ja hyödyntää siinä vapaa-ajankalastuksen tarjoamia mahdollisuuksia.

Pitkän aikavälin peruseriaatteiden painottaminen päätöksenteossa

Mikäli ekologinen kestävyys hyväksytään yhteisen kalastuspolitiikan peruslähtökohdaksi, tulee kalastusta koskevan päätöksenteon olla tieteellisesti perusteltu ja päätöksien kalastuksen mitoittamisesta, kiintiöistä tms. pyynnin säätelytoimista tulee perustua tieteelliseen neuvonantoon samoin kuin eri pyyntiponnistusten ja saaliiden kohdentaminen ajallisesti ja eri merialueille. Komission tieteellis-tekniikki-taloudellisen kalastuskomitean (STECF) roolia riippumattoman tieteellisenä neuvonantajana tulee tarkastella kriittisesti, koska se on komission nimittäminen ja siten komissiosta riippuvainen. Erityisesti tilanteet, joissa STECF:ltä haetaan ICESin kannasta poikkeavaa neuvonantoa, (joka mahdollisesti on komission päätöksenteon kannalta helpompi toteuttaa) vaarantavat tieteellisen neuvonantomenettelyn.

Pitkän aikavälin politiikan muotoilu kuuluu neuvostolle ja parlamentille. Täytäntöönpanosta huolehtii komissio ja jäsenvaltiot, jotka voivat toimia alueellisesti yhteistyössä merialueittain, esimerkiksi Itämeren alueella.

Alueellisissa neuvonantavissa komiteoissa (RAC) päätäntävaltaa käyttää (2/3 äänivallasta) elinkeinokalatalous ja päätösvalan delegoiminen niille alueellisissa kalastuskysymyksissä on riskialtista. Se saattaa johtaa päätöksiin, jossa kalakantojen käyttöä ohjataan välittömän tai lyhytaikaisen hyödyn perusteella ja siten vaarantaa kestävä käytön. On myös todennäköistä, että vapaa-ajankalastuksen tarjoamat mahdollisuudet jäävät hyödyntämättä, mikäli päätösvaltaa käyttävät nykyisenkaltaiset alueelliset neuvoantavat komiteat.

Mikäli tulevaisuudessa alueellisille komiteoille annetaan suurempi rooli yhteisen kalastuspolitiikan alueellisessa toteuttamisessa, tulee niiden kokoonpanoa merkittävästi muuttaa niin, että myös vapaa-ajankalastus tulee mukaan tasavertaisena päätöksentekijänä.

EU:N KALASTUKSENHOIDON PARANTAMINEN ENTISESTÄÄN (5.)

Eriytetty kalastusjärjestelmä pienimuotoisen rannikkokalastuksen suojelemiseksi (5.1)

Eriytetty pienimuotoinen rannikkokalastus saattaa olla hyödyksi rannikkoseutujen elinvoimaisuuden ja kulttuurin säilyttämisessä. Sen tulee kuitenkin olla ekologisesti kestävä käytön mukaista.

Pienimuotoisen elinkeinokalastuksen tueksi tarvitaan muuta rannikon kulttuuriin soveltuvaa taloudellista toimintaa. Vapaa-ajankalastus voi tässä suhteessa olla merkittävä rannikon elinvoimaisuuden ylläpitäjä.

Kalastuselinkeinon hyödyntäminen mahdollisimman tehokkaasti (5.2)

Kestävä enimmäistuoton (MSY) soveltaminen kaavamaisesti kaikkeen kalastukseen aiheuttaa ongelmia erityisesti uhanalaisille vaelluskalakannoille, jotka koostuvat useista jokikohtaisista kannoista ja joiden kalastus merellä kohdistuu kaikkiin kantoihin niiden tilasta riippumatta. Samoin usean lajin sekakantakalastuksessa kalastuksen mitoittaminen pääkalastuskohteen MSY:n mukaan johtaa muiden, mahdollisesti heikommassa kunnossa olevien kalalajien kantojen taantumiseen. Näistä syistä MSY voi olla vain hyödyntämisen ylärajana.

Sekakantakalastuksessa, jonka lajikohtaiset saalisosuudet ovat kohtuullisen ennustettavia, kalastus tulee mitoittaa niin, että mikään saalisosuudeltaan merkittävä kalalaji tai -kanta ei vaarannu. Uhanalaisten vaelluskalakantojen kalastus, esimerkiksi lohenkalastus tulisi siirtää merialueelta jokiin tai jokisuihin, jolloin se voitaisiin mitoittaa kunkin kalastettavan kannan kestävyuden mukaiseksi.

Suhteellinen vakaus ja mahdollisuus rannikkokalastukseen (5.3)

Mahdollinen 12 meripenikulman vyöhykkeen rajaaminen pienimuotoiselle rannikkokalastukselle voisi olla perusteltua. Ko. kalastusta tulee koskea kuitenkin samat ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen kestävyuden vaatimukset kuin muutakin yhteisen kalastuspolitiikan tarkoittamaa kalastusta.

Tietopohja politiikalle (5.6)

Päätöksenteon perustaksi tuotettava tieto tulee olla riippumatonta ja sen tuottamiseen tulee käyttää muita kuin komissiosta tai muista EU:n kalastusta ohjaavista elimistä tai sidosryhmistä riippuvia tiedontuottajia. Yhteisen kalastuspolitiikan suuntaamiseksi tarvitaan perinteellisen kalastusbiologisen tiedon ohella myös tutkimusta, joka selvittää kaikkeen kalastukseen, mukaan lukien vapaa-ajankalastus, liittyviä sosiaalisia ja taloudellisia tekijöitä.

Vesiviljely (5.9)

Vesiviljely voidaan sisällyttää osaksi yhteistä kalastuspolitiikka ja sille tulee asettaa samat kestävän käytön vaatimukset kuin muullekin kalastukselle. Erityistä huomiota tulee kiinnittää vesiviljelyn mahdollisiin vaikutuksiin luonnonvaraisiin kalakantoihin ja niiden elinympäristöihin.

Vesiviljelyn merkitys kalatuotteiden tuottajana kasvaa kaiken aikaa ja sen vaikutukset esimerkiksi ammattikalastukseen ja sen taloudellisiin toimintaedellytyksiin tulee huomioida yhteisen kalastuspolitiikan uudistuksessa.

Jyväskylässä 31.12.2009

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö –
Finnish Federation for Recreational Fishing

Ilkka Mäkelä
Toiminnanjohtaja
Executive director